

ERDÉLYI GAZDA

XLV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1913. December 7.

49. SZÁM.

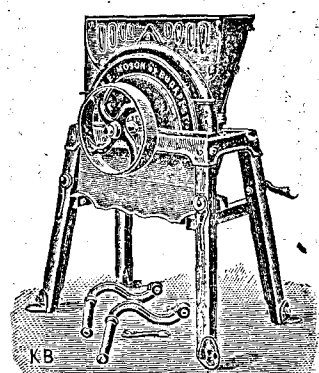
„KÜHNE“

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállit uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle

mezőgazdasági gépet.

Idéngépek: szecsavágók, répavágók, hengeres-, tárcsás- és kövesdarálók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeri szártépők, gyök-mosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmányberendezések

a legmodernebb kivitelben.

Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-3

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Orpington fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington törzetyukok eladók.

Erzsébet-ut 13-ik szám.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-
intézet.** Kérjen ajánlatot!

2280

1195 - 1913. szám. g. int.

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város lombi gazdaságában eladó 229 darab makkol-
tatott mangalica sertés és pedig:

- 3 drb öreg ártány,
- 39 drb miskárolt koca,
- 52 drb 1 és fél éves ártány és miskárolt koca,
- 95 drb 3/4 éves ártány és miskárolt koca,
- 40 drb vegyes választott malac.

Zárt írásbeli ajánlatok dec. 15-ig a városi gazdasági intézőséghez nyuj-
tandók be. (Városház I. em. 10. sz. szoba).

3025

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

Mütrágyát

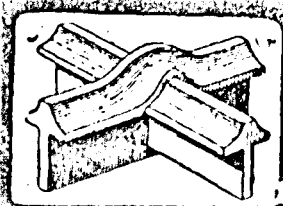
Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

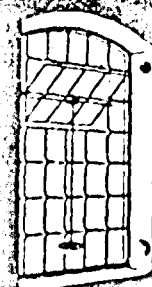

Szab.

„Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak
Egyedül-gyártója = ismeretével és költségvetésével díjtalanul szolgál

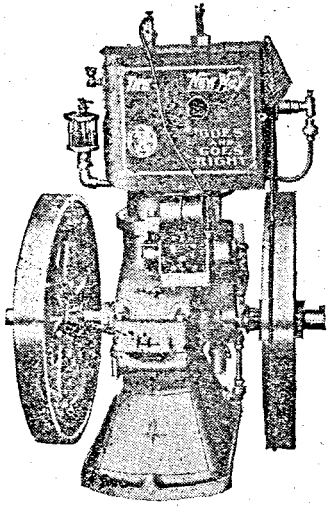
Lepte: János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16

■ ■ ■ ■ 1913. szeptember havában Kolozsvárott aranyéremmel kitüntetve. ■ ■ ■ ■
 1913. október havában Grázban állami ezüst- és kiállítási aranyéremmel kitüntetve.

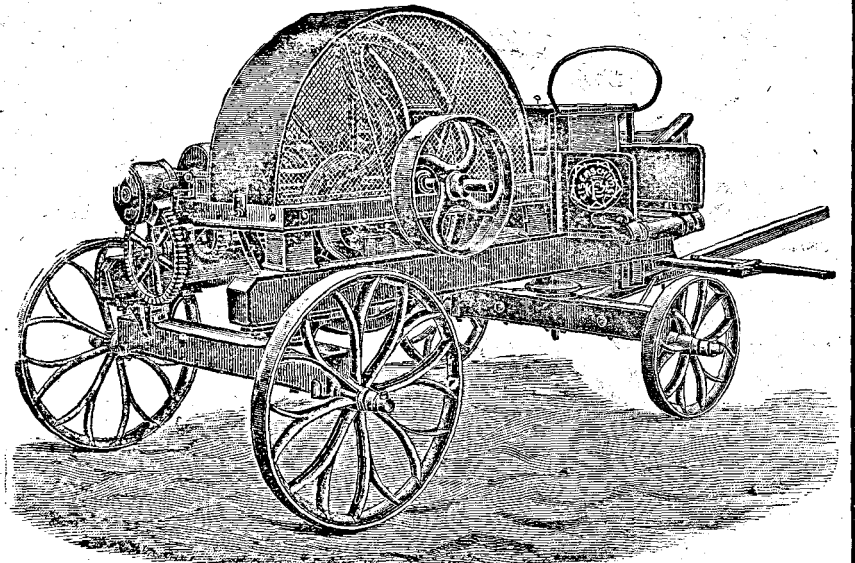
„NEW-WAY” benzínmotor

hűtőviz és csővezeték nélkül - - - a modern motorteknika legújabb vívmánya. 2 1/2-től 12 lóerőig.

2672

Szerkezete egyszerű és zárt;
 por, piszok nem érheti, ezáltal
 a motor hosszú élettartalmu.
 A legkitűnőbb anyagból készítve!
 Ideális üzem a mezőgazdaság
 és kisipar részére!

Bárki által könnyen kezelhető!

Szecskaavágóink, Répavágóink és Darálóink

tökéletes szerkezetüknél fogva
 közkedveltségnek örvendenek.

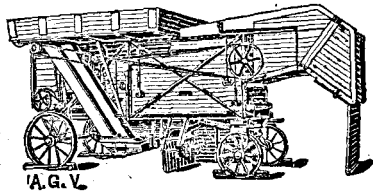
Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENC

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Teréz-körut 26.

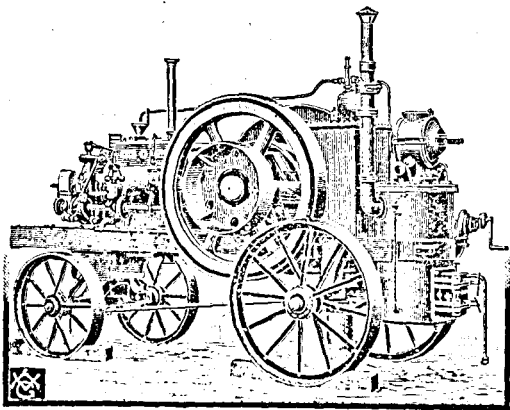
Az állami gépgyár gyártmányai:

A.G.V.

Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! és kenőanyag fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

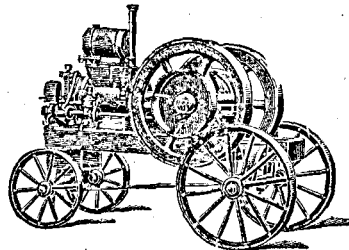
Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
 Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
 Könnyű kezelés!
 Faszénfogyasztás óránként és lóerőnként kb. 480 gramm.
 Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerű szab.

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
 könnyű kezelés!
 Nyersolaj fogyasztás óránként és lóerőnként kb. 280 gramm.

Benzinlokomobilok

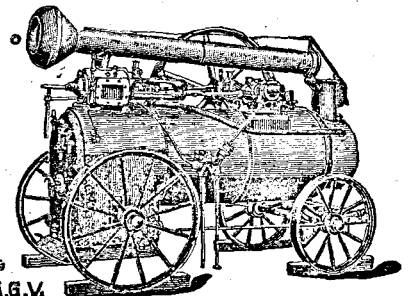
porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.
 Megbízható üzem! Egyenletes járás!
 Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szóróval kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükörcélekék. Tárçasboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld

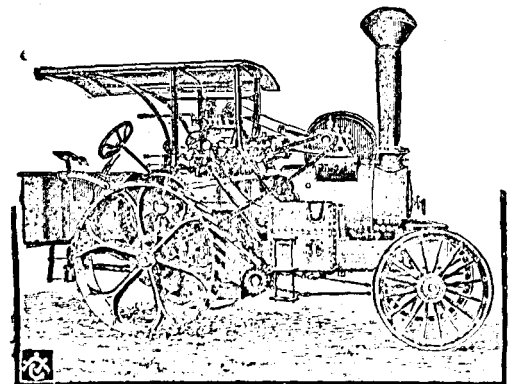

A.G.V.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzeléssel! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és szántásra alkalmasak.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körut 32.

116k. telepek: Nagyvárad, Debrecen, Tomosvár

2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Függő eredeti cikkek:

Szemle.	567
Erdélyi jellegű magyar tehenészetek jövedelmezőségének kiszámítása.	568
Mi lelkesíti, mi mozgatja a szászoktat és miket tarulhatnánk tőlük? Székely Sándor.	570
Egyleti élet.	570
Vegyes közlemények.	573
Hírdetések.	

Szemle.

12 millió korona az Altruista bankban. — Az Altruista bank alapszabályainak módosítása. — Szerb élőállat Bécsben.

Mindenkor hangsúlyoztuk, hogy az Altruista bank a jelenlegi formájában és a rendelkezésére álló pénz csekély volta miatt nem tud megfelelni annak a célnak, amelyért létesített. Az a sok kétségbeesett jankiállítás, ami Erdélyből immár két esztendeje szünet nélkül hallatszik, végre egy kis részletben meghallgattatásra talált a kormánytól, amennyiben legutóbb 12 millió koronát bocsájtott a kormányzat az Altruista bank rendelkezésére azzal a rendeltetéssel, hogy súlyos anyagi gondokkal küzdő birtokosokat mentse meg az anyagi romlástól. Ezzel a 12 millió koronával az Altruista bank háromféle képpen fogja szolgálni e célt; és pedig:

- a) az altruista bank az adósság átvállalásával megveszi a birtokot s a tulajdonosnak adja hárbe tíz évre, a mely időn belül a régi birtokos birtokát eredeti vételáron visszaválthatja, ha pedig nem, úgy tíz év múlva a bank szabadon rendelkezik a birtokkal;
- b) a tulajdonos tíz évre kölcsönt kap, de egyúttal a birtokra a banknak elővételi jogot biztosít előre meghatározott áron arra az esetre, ha a birtok tíz éven belül eladóvá válnék;
- c) a tulajdonos, ha a birtokot fele értékénél kisebb adósság terheli ugyan, de ez adósság nyomasztó, mert terhesek a feltételei vagy a visszafizetést sürgetik, úgy a banktól ezen sürgős adósságok törlesztésére kölcsönt kap, mely ugyancsak tíz év alatt törlesztendő.

A kölcsönvevő, illetve bérlő 5 1/3%-os kamatot, illetve hasznobért fizet. E három pont magába foglalja azon eseteket és feltételeket, amelyek mellett a segélynyújtást az erdélyi birtokosok kérhetik.

Örömmel veszünk tudomást e 12 mil-

lió korona engedélyezéséről, ezt azonban még mindig csak a kezdet kezdetének tekintjük, mert bár 12 millió korona jelentékeny összeg, de sajnos nem elég az erdélyi földbirtokpolitikai akció sikeresen való keresztül viteléhez. Ha katonai célokra annyi sok száz milliót tudnak áldozni, az erdélyi földbirtokpolitikai célokra is ki kell teremteni a szükséges milliókat, mert annak a sikeres módon való megvalósítása messze kiható jelentőséggel bír magyar nemzeti érdek. A szükséges milliók előteremtésével párhuzamban pedig meg kell alkotni a gazdasági társadalmi szervezetek által évek hosszú sora óta sürgetett telepítési és parcellázási törvényt, mert a kettő közül bármelyik is elmaradna, lehetetlenné tenné a birtokpolitika ügyének sikeresen való keresztül vitelét.

*

A kormány által az Altruista bank útján, az erdélyi földbirtokosok megmentésére engedélyezett 12 millió koronával kapcsolatosan az Altruista bank közgyűlésének egy másik jelentős határozatáról is megemlékezhetünk. A Magyar Földhitelintézetek Szövetsége, — ahogyan a bankot hivatalosan nevezik, — ugyanis átérve az Erdélylyel szemben fennálló kötelességeit, elhatározta, hogy anyagi erőihez mérten földterhmentesítő tevékenységet kezd Erdélyben.

A bank alapszabályai eddig csupán az ingatlan földarabolásokkal, telepítésekkel, ezek felszerelésével és gazdasági munkaházak létesítésével kapcsolatosan fölmerülő hitelkérdésekre nyújtottak módot. Az újabb birtokpolitikai akció azonban szükségessé tette a bank alapszabályainak megfelelő módosítását, miért is a bank múlt heti közgyűlésén az alapszabályok 6. §-át egyhangú határozattal a következőkkel egészítette ki:

«g) jelzálogi bekebelezés ellenében vagy kézi zálogfedezet, avagy más megfelelő biztosíték mellett földbirtokok tulajdonosainak kölcsönök, előlegek vagy folyószámlahitelek nyújtása és szerzése hosszabb vagy rövidebb időre, mely kölcsönök, előlegek vagy folyószámlahitelek visszafizetése egyszerre, vagy részletekben, vagy annuitásokban köthető ki.»

A földbirtokpolitikai akció az Altruista banktól az ingózálog hitelt is várja és ez a «g. pont» már arra felé gravitál. Várja ezt a birtokos osztály, de várják különösen a bérlők, mert enélkül egészséges bérlő osztály ma már alig képzelhető el. Miután ezen akciót a kormány is tá-

mogatja, reméljük, hogy a pénzviszonyok jobbra fordultával módját fogja ejteni a bank a kérdés gyakorlati megoldásának. Az E. G. E. kolozsvári birtokpolitikai nagygyűlésén sürgetett akció első fcskéje ez az alapszabály módosítás és mi még szeretnők remélni, hogy továbbra is még liberálisabban módosulni fog a gazda hitelkérdésének kielégíthetőségének megkönnyítésére.

Az alapszabály módosítást azonban még egy másik körülmény is szükségessé tette. Az intézet u. i. működési programjába felvette az életbeléptetésre váró 1913. évi X. t.-c. alapján létesítendő legelő társulatoknak nyújtandó kölcsönök folyosítását is.

*

Tizezer hegyvidéki szőlőtermelőt érintett anyagilag az a hír, hogy az agrárszőlőkölcsön adósoktól annak idején tartalékképpen visszatartott 10% kimerült, ami kamatokkal együtt ma már több millió koronára rug s így a szőlősgazdák ha pontosan eleget is tesznek 15 éven át fizetési kötelezettségeiknek, ezt a pénzt többé vissza nem kaphatják. Tekintettel arra, hogy a szőlősgazdák az utolsó évek siralmas szüretje anyagilag rendkívül megviselte és tekintettel arra, hogy az állampénztárba befizetett összegek hovatfordítására magoknak az érdekelt gazdáknak semmi befolyásuk nem volt, nagy igazságtalanság volna, ha ezt a kárt a fizetéseiket pontosan teljesítő gazdáknak kellene viselniük. Ennek a kérdésnek megvitatása céljából a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ma délután országos jellegű gyűlést tart Budapesten, amelyen az érdekelt szőlősgazdák előreláthatólag nagy számban fognak megjelenni, hogy e sérelemért jogorvoslatot kérjenek s ha kell, követeljenek is. Érdeklődéssel várjuk, hogy milyen eredménye lesz a hegyvidéki szőlősgazdák érélyes akciónak.

*

Bécs városa a szerb kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalások küszöbén azt az új követelést támasztja, hogy nem általánosságban, hanem csak Bécs városára engedelmessé a két kormány a balkáni élőállatok behozatalát. Bécsben vesztégyvásárt létesítenének és így akarják elejét venni annak, — amire hivatkozva a magyar gazdák, minden élőállatbehozatal ellen harcolnak, hogy az élőállatok behozatala ne veszélyeztesse a monarchia állategészségügyét. A Gazda-

HAZAI valamint POROSZ SZENEKET

a legjobb minőségben és legelőnyösebb árban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.

szállít.

Kérjünk árajánlatot.
Téli szükségletünket
már most rendeljük meg

szövetség igen helyesen élesen szembe-
száll ezen követeléssel és a legerélyesebb
állásfoglalásra hívja fel az ország gazda-
társadalmát a bécsi terv ellen. -k.-t.

**Erdélyi jellegű magyar tehenészetek
jövedelmezőségének kiszámítása.**

Az „Erdélyi-Jellegű Magyarfajta Szarvas-
marhát Tenyésztők Egyesülete“ Jászberényi And-
rás gazd. ak. tanárjavaslatára tervbe vette az erdélyi
uradalmi magyar szarvasmarha tehenészetek
jövedelmezőségének kiszámítását. Ezen munká-
lat, mely 1914. január 1-én venné kezdetét s
egyelőre az 1914. évi jövedelmezőségek nagysá-
gát lenne hivatva kideríteni a következő célo-
kat szolgálja: a) kiderítését annak, hogy az
említett tehenészetek jövedelmezők-e, vagy nem,
továbbá mennyi a tiszta jövedelem, esetleg a
ráfizetés? b) mily módokon lehetne a jövedel-
mezőséget emelni? c) A gyakorlati gazdákat
részoktatni, hogy minden termelési ágánál al-
apos számításokat végezzenek, s így bennök az
üzleti érzék fokoztassék. d) Üzemi szakembe-
reink megfelelő adatokhoz juthassanak.

Az adatokat az alább közölt kérdő iv és
utasítás alapján a birtokosok töltik ki. Azok
földolgozását a tulajdonos részvételével az
„Erdélyi-Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Te-
nyésztők Egyesülete“ fogja végezni. Az elért
eredményeknek nyilvános publikálása a tulaj-
donos beleegyezésétől tétetik függővé.

Részt vehet ezen jövedelmezőségi számi-
tásban minden olyan erdélyi nagyobb birtokos
aki tejtermelés, hustermelés, tenyészállat v. igás
állat nevelés céljából nagyobb számú magyar
szarvasmarhát tenyészt, de részt vhetnek azok
is. akik a növendék állatokat összevásárolják
és azokat bizonyos ideig tartva értékesítik.

Jelentkezni lehet az „Erdélyi Jellegű Ma-
gyar-fajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesüle-
ténél“ (Kolozsvár Attila-u. 10), vagy Jászberényi
András gazd. akad. tanárnál (Kolozsvár, gazda-
sági akadémia.)

A jövedelmezőségi számítás összeállításá-
ért a birtokost semmi költség nem terheli. Az
esetleges e célból történő kiszállások sem az
ő költségére történnek.

A kérdő iv vezetése az 1914. év jan 1-én
kezdődik s ugyanezen év december 31.-én fe-
jeztetik be. Megfelelőleg kitöltve 1915 január
31.-ig küldendő be az „Erdélyi Jellegű Magyar-
fajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületéhez.“

A kérdőiv mintáját és az ehhez szükséges
utasítást az alábbiakban adjuk:

..... ur..... i uradalma.

KÉRDŐIV,

az erdélyi jellegű magyar-fajta tehenészetek
jövedelmezőségének kiszámításához.

I. A tehenészet értéke.

	1914 jan. 1.	1914 dec. 31.
a) Tenyész bikák értéke	K f	K f
b) Növendék bikák értéke	K f	K f
c) Üszöborjúk értéke	K f	K f
d) Tehenek értéke	K f	K f
e) Növendék üszők értéke	K f	K f
f) Üszöborjúk értéke	K f	K f
g) Növendék tinók (heréltek) értéke	K f	K f
h) Tinó borjúk (heréltek) ért.	K f	K f
Összesen:	K f	K f

II. Épülettöke értéke.

	1914 jan. 1.
a) Tehénistálló értéke	K f
b) A tehenészet részére szükségelt trá- gyatelep értéke	K f
c) A tehenészet részére szükségelt ki- futók, fészerek értéke	K f
d) Az esetleges külön takarmánykamrá- nak a tehenészetet terhelő értéke	K f
e) A tejkamra épület (ha nincs az is- tállóhoz építve) értéke	K f
f) A kutak és váluknak a tehenésze- tet terhelő értéke	K f
g) Jégveremnek a tehenészetet terhelő értéke	K f
h) Majorvasutnak a tehenészetet ter- helő értéke	K f
Összesen:	K f

III. A holt leltári tárgyak értéke.

	1914 jan. 1.
a) Istálló felszerelés értéke	K f
b) Tejes kamra felszerelés értéke	K f
c) Takarmánykamra megfelelő hánya- dának értéke	K f
Összesen:	K f

IV. Cselédbérek 1914. évben.

a) A tisztán tehenészetben foglalkozók bére	K f
1. Főtehenészek bére készpénzre számítva	K f
2. Tehénészek bére készpénzre szá- mítva	K f
3. Bojtárok bére készpénzre számítva	K f
b) csak részben a tehenészetben fog- lalkozók bére:	
1. Majorbíró bérének megf. hányada	K f
2. Bojtárok bérének megf. hányada	K f
3. Napszámosoknak kifizetési bér- összege	K f
4. Idegen személyzet esetleges mun- kájának értéke	K f
Összesen:	K f

V. Takarmányozási költség 1914. évben.

1. Takarmányhordás költsége	K f
2. Takarmány előkészítésért készpénz- ben kifizetve	K f

3. Idegen személyzet tak. előkészítés

munkájának értéke	K f
Összesen:	K f

VI. A feleletett takarmány értéke 1914. évben.

1. q. réti széna	à K f = K f
2. q. sarju	à K f = K f
3. q. lóherszéna	à K f = K f
4. q. lucernaszéna	à K f = K f
5. q. zabosbüköny széna	à K f = K f
6. q. árpaszalma	à K f = K f
7. q. zabszalma	à K f = K f
8. q. hereszalma	à K f = K f
9. q. alomszalma	à K f = K f
10. q. törek és polyva	à K f = K f
11. q. tenderiszár	à K f = K f
12. q. zöld csalamádé	à K f = K f
13. q. zöld lucerna	à K f = K f
14. q. zöld lóhere	à K f = K f
15. q. zöld rétifü	à K f = K f
16. q. árpadara	à K f = K f
17. q. tengeridara	à K f = K f
18. q. zab	à K f = K f
19. q. korpa	à K f = K f
20. q. melasse	à K f = K f
21. q. olajdogácsa	à K f = K f
22. q. szárított szeszmoszlék	à K f = K f
23. Legelőbér holdanként, v. darabonként	à K f = K f
24. Összes elfogyasztott só ér- téke	à K f = K f
Összesen:	K f

VII. Állategészségügyi kiadások 1914 évben.

a) Állatorvos járandóságából a tehené- szetre eső rész	K f
b) Gyógyszerek és oltóanyagok költsége	K f
c) Dezinficiálások költsége	K f
Összesen:	K f

VIII. Biztosítási díjak 1914 évben.

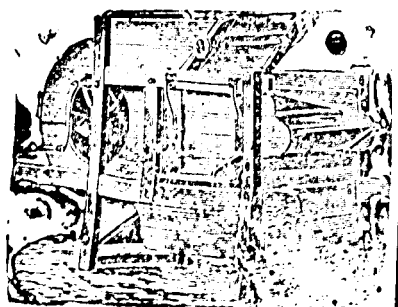
a) Az érdekelt épületek biztosításáért kifizetett	K
b) Az érdekelt holt leltári tárgyak biz- tosításáért kifizetett	K f
c) Az állatállomány biztosításáért kifi- zetett	K f
Összesen:	K

IX. Állatvásárlások költsége 1914 évben.

a) Szarvasmarhák vásárlási ára	K f
b) Vásárláskor felmerült mellékkiadások	K f
Összesen:	K f

X. Általános költségek 1914 évben.

a) A tisztviselői fizetésekből a tehené- szet vezetése és felügyeletéért meg- illető rész készpénzben számítva	K f
Összesen:	K f

**Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR“ rostát**

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú
anyag és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körút 32.

XI. Tőke fentartás költsége 1914 évben.

a) Épületek tatarozási költsége pénzre átszámítva	K f
b) Holt leltári tárgyak tatarozási költsége pénzre átszámítva	K f
Összesen	K f

XII. Tejszállítás költsége 1914. évben

Tejes kocsis bérének, igásállat munkájának megfelelő hányada készpénzre átszámítva.	K f
Összesen:	K f

XIII. Vegyes kiadások 1914 évben

a) Kiállítások költségei	K f
b) Világító anyagok költsége	K f
c) Törzskönyvezés költsége	K f
d) Jéghordás megf. hányadának költsége	K f
Összesen:	K f

XIV. Bevételek 1914 évben.

a) Állateladásból befolyt készpénz	K f
b) Bőrök eladásából befolyt készpénz	K f
c) Tej és tejterm. eladásból befolyt készpénz	K f
d) Idegen tehenek hágtásából befolyt készpénz	K f
e) Könnyílegesen eladott marhák értéke	K f
f) Más számlára helyezett marhák értéke	K f
g) Konvencióba adott tej értéke	K f
h) Idegen faj állatok takarm. felh. tej értéke	K f
i) székér trágya értéke á	K f
j) Kiállítási díjak pénzüsszege	K f
k) Tehenészek idegen munkájának értéke	K f
l) 2-ösben tehenekkel végzett igás munka értéke á	K f = K f
m) 4-esben tehenekkel végzett igás munka értéke nap á	K f = K f
Összesen:	K f

- XV. Általános kérdések.
- a) Mennyi azon gazdaság össz-kiterjedése, hol a tehenészet van? kat. h.
1. mennyi ebből a szántó	kat. h.
2. " " a rét	kat. h.
3. " " a legelő	kat. h.
4. " " az erdő	kat. h.
5. " " a szőlő	kat. h.
6. " " a komló	kat. h.
7. " " a gyümölcs	kat. h.
8. " " a beltelek	kat. h.
9. " " a terméketlen	kat. h.
Összesen:	kat. h.
- b) Fordultak-e elő olyan betegségek vagy más okok, melyek a jövedelem apadására nagyobb hatással voltak? ... Ha igen, körülbelül mily összegű kárt okoztak? kor.
- c) Fordultak-e elő olyan okok, melyek a jövedelmet a normálison felülre emelték? ... Ha igen mik voltak ezek? ... Pénzértékben

- kifejezve milyen bevételi többletet eredményeztek? kor.
- d) Történtek-e 1914-ben új építkezések a tehenészet érdekében? ... Mik voltak ezek? ... Mennyibe került ezen új épületek felállítása? kor.
- e) Történtek-e 1914-ben új, nagyobb értékű holt leltári tárgyak beszerzése a tehenészet érdekében? ... Mik voltak ezek? ... Mennyibe került ezek beszerzése? kor.
- f) A tehenészetet terhelő régi épület vagy épületrész nem bontatott-e le 1914-ben? ... Ha igen milyen értékű? kor.
- g) A tehenészetet terhelő holt leltári tárgyak közül 1914-ben mily érték selejteztetett ki? kor.
- h) A tulajdonos esetleges megjegyzései
- Kelt, n, 191 -hó n
a tulajdonos névalírása.

Utasítás a kérdőív kitöltésére.

ad. I. Az állatok nem csoport szerint, hanem darabonként becsülendők fel, úgy az év elején, mint az év végén. Lehetőleg arra kell törekedni, hogy ugyanazon koru állat év elején és végén való becslésnél is körülbelül ugyanazt az értéket kapja. Ha pl. év elején a 2 éves üsző 250 kor. úgy év végén a 2 éves üszők szintén körülbelül ugy értékelendők, tekintet nélkül a piaci árra. Azonban ha a tehenészet minősége 1914-ben javult, vagy hanyatlott *mérésékelt* értékszorulat, illetve értékcsökkenés minden darabnál kitüntethető.

ad. II. Az épületekből azok értékelendők, melyek teljesen, vagy részben a tehenészet céljait szolgálják. Első esetben az egész érték, második esetben a megfelelő hányad veendő csak fel. Az épületeknek nem az újkori értéke, hanem az 1914. év január 1 iki értéke veendő fel. Ha pl. a tehenek közös istállóban vannak a lovakkal s a lovak 1/3 részt foglalják el, úgy a tehenészetre az épülettökének, csak 2/3 része irandó. Ha ezen épület 1900-ban masszív anyagból építve 15000 koronába került, úgy a tehenészetet 2/3 rész, vagyis 10000 korona terhelné. Jelenleg azonban az épület már kevesebbet ér, miért is a használat éveire, évente 1—2 százaléka az épület minősége szerint leütendő. Ha pl. masszív épületről van szó, úgy 1900-tól 1913-ig, azaz 13 évre leütendő 13 százaléka = 1300 korona s így az a tehenészetet terhelő istálló részlet 1914. évi értéke 8700 korona. Oly épületeknél, vagy épületrészeknél, hol az építési költség ismeretlen, pontos becslések alapján állapítjuk meg az értéket.

ad. III. Az értékbecslésnél úgy kell eljárni, mint az épületeknél

ad. IV. A termények a piaci ár alapján veendők fel. A lakás értéke az ottan szokásos lakberek alapján veendő fel, vagy pedig a cselédlakásrész értékének 7—8 százalékos kamata veendő fel. A földjárandóság értéke az ottan

adni szokott haszonberek alapján állapítandó meg, melyhez hozzá adandó az esetleges művelési, vetési, terménybehordási költség, mely a gazdaságot terheli.

A IV. b. 4-nél feltüntetett idegen személyzet alatt nem a tehenészetrel foglalkozó azon cselédek munkáját értjük, akik néha-néha a tehenészetbe rendeltetnek. Pl. 1 kocsis 1 hétig a tehenészetbe osztatik be, ez esetben annak 1 heti bére a tehenészetet terheli.

ad. V. A takarmánynak a szérüskertből a takarmánykamarába, vagy istállóba és a takarmánykamarától az istállóba való szállítása itt veendő fel. Itt veendő fel a takarmány előkészítési munka is. Ha esetleg a tehenészethez nem tartozó cselédek is alkalmazva vannak a takarmány előkészítésnél, ezek munkájának a tehenészetet terhelő része is felveendő.

ad. VI. A tehenészet részére kiszolgáltattott takarmány piaci áron veendő fel. Ha esetleg oly takarmányt ettek a szarvasmarhák, melyre rovat nincsen, úgy egy nem használt rovat áthuzandó s az illető takarmány oda irandó. Feljegyzendő, hogy a gazdaság által termeltetett-e a takarmány, vagy vásároltatott s a vásárolt takarmány értékétől mennyi esik a tehenészetre.

ad. X. Hogy a tisztviselői fizetésből mi terheli a tehenészetet ez annak nagyságától és a minőségétől függ. Leghelyesebb lesz a tisztíjárandóság pénzben kifejezett értékét megfelelni és felét az állattenyésztésre, felét növénytermelésre írni. Az állattenyésztésre maradó 1/2 részből a megfelelő hányad irandó a tehenészet terhére.

ad. XI. Csak az 1914. év elején meglévő és a II. és III. tételek alatt felvett épületek és holtleltári tárgyak javítási költsége veendő fel, még pedig úgy, hogy az anyag és munka is akár adott azért ki a gazdaság direkt pénzt, akár nem, pénzértékre lesz átszámítva.

ad. XII. A tejes fogat összes költségeiből levonandó azon egyéb munka értéke, melyet az végzett. Ami marad, adni fogja a tejszállítás költségét.

ad. XIV. c) Ide azon állatok értéke veendő fel, melyek ugyanazon birtokos más gazdaságába adattak át s az elszámolás csak könyvileg történt.

f) Ide azon állatok értéke veendő fel, melyek a tenyésztésből rovatból kivették s az igásállatokhoz irattak (pl. befogott ökrök).

h) malacoknak, baromfiaknak stb. adott tej értéke.

k) ha a tehenészetnél alkalmazott cselédek más munkát kapnak, úgy annak értéke a tehenészet javára itt beveendő.

l, m) a végzett munka értéke veendő fel a tehenészet javára, azonban teljes összegben csak akkor, ha tehenészek voltak velük, más-különben a cseléd v. napszámber ezen összegből leütendő.

Amennyiben bárki is valamely kérdést illetőleg nincs teljesen tisztában, forduljon

<p>Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.</p>	<h1 style="margin: 0;">Sárga Kristóf</h1> <p style="margin: 0;">utódai</p> <p style="margin: 0;">fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára</p> <p style="margin: 0;">KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.</p> <p style="margin: 0;">Telefonszám 567.</p>	 <p style="margin: 0;">Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebéd- és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.</p> <p style="margin: 0;">Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.</p> <p style="text-align: right; margin: 0;">2005</p>
--	---	---

Jászberényi András gazd. akad. tanárhoz (Kolozsvár, Gazdasági Akadémia), aki a szükséges felvilágosításokat azonnal minden esetben megfeggya adni.

Mi lelkesíti, mi mozgatja a szászokat és miket tanulhatnánk tőlük?*

A szászok jóformán egyszerre szántanak, vetnek, boronálnak és egyszerre aratnak; a trágyahordást és tűzifaszállítás is egyszerre végzik. Vasárnaponként öszszegyűlnek és megbeszélnek a következő hétre való tennivalókat, miből kifolyólag miúnd a maga idejében végeznek.

A szászok összetartanak és mintegy együtt élnek a közös cél elérésére — a haladásra: a szellemi, erkölcsi és anyagi tökéletesedésre, gyarapodásra.

A szászoknál azt tapasztaljuk, hogy javakat hoznak létre, tehát termelnek és a javakat forgalomba hozzák és jó árban értékesítik, fogyasztásukat azonban amínimumra redukálják. Tisztelik a törvényt és minden rendeletet hiven teljesítenek. Ennek alapján mintegy biztosítva van náluk a személy és vagyonbiztonság. Ez lelkesíti és mozgatja a szászokat. Ezért vannak megelégedve sorsukkal és ezért boldogok.

Nem tagadhatjuk, hogy a szegénység leginkább akadályozza a haladást. Amely község — mint erkölcsi testület — vagyonnal nem bír, ott a nép művelletlen s ennek legfőbb oka: a szegénység. Ezzel szemben alig akad oly szász község, melynek vagyona és iskolája nem volna; miből kifolyólag a nép műveltebb és vagyonosabb.

Szóval a szász nép önerejének ismeretére és műveltségre jutott, a társadalom eszméjét átértette és így szegény nem lehet.

A szászok munkájuk által emelkedtek ki a társnemzetek közül; mert jó munkájukkal biztosították a megélhetés fegyverét. A szászoknak vannak kívánságai, igényei; mert nagy a munkakedvök. A tudatlanoknak ellenben nincsenek igényei és így munkakedvök sincs. Ebből kifolyólag a művelletlen népben a munkakedvet kellene fokozni, hogy saját erejét is igénybe vegye és ne csak a segélyezésekre támaszkodjék.

A szászok ugyancsak igyekeznek «egyalakász helyett kettőt termelni», de az állattenyésztést is fokozzák és a gyümölcstermelést s szőlőművelést sem hanyagolják el; sőt a konyhakertészetben is mesterek. Jövedelmet biztosítanak maguknak tehát növénytermeléssel, állattenyésztéssel, gyümölcstermeléssel, szőlőműveléssel, konyhakertészettel — (különösen hagymatermeléssel), tűzifa eladással stb., szóval élelmes nép és spekulatív szellemű. Ezen tulajdonságukból nekünk is kellene tanulni.

A szászoknál a mezőn, sőt az utak mellett a fákon érik meg a gyümölcs; mert mindenkinek van gyümölcsfája és egyrésztől nincsenek rászorulva a gyümölcslopásra, de másfelől megbecsülik egymásnak vagyonát és elismerik az em-

beri személyes méltóságot. Ez is nagymértékben lelkesíti őket a munkára és ez teszi termékenyvé, gyümölcsözővé munkájukat; mert saját hajlamaikat szabadon kövélhelik; ebben nem zavarja őket soha senki. E tekintetben is sokat tanulhatnánk tőlük, de végeredményben a hajlamoknak szabad gyakorlását is csak akkor biztosíthatjuk, ha a mi népünk is művelt lesz mert a «műveltséggel karöltve jár a szabadság és személyes méltóság elismerése.»

A szászok apaállatoknak a legjobbakat választják és apaállataikat a hatósági intézkedések nélkül is beszerzik és azoknak tartását házilag biztosítják. Itt a községek saját istállóban tartják apaállataikat és községi szolgálattal gondoztatják. Szóval állattenyésztés tekintetében mindent megtesznek önerejükben és ugyszólva egymással versenyeznek, hogy kinek van szebb marhája? Önmagukban bíznak és soha sem kérik, várják eredmény nélkül Isten áldását.

A szászok növénytermelésben is önerejükben haladnak, nem várnak és nem is kívánnak segédelmet sem a társadalomtól, sem az államtól; mert jól tudják, hogy a folytonos segélyezés és támogatással az egyesek önbuzgalma lanyhul, sőt teljesen elvész. A szegény nép nem bizik önmagában, de talán másban sem, önbuzgalma elveszett, és mindent a társadalomtól és kormánytól vár összetett kezekkel. Reá kellene tehát szoritani a népet, hogy segítsen ő is magán, mert akkor remélhetné, hogy az inséges csapásokat kiállja és újból megsegíti az Isten!

Székely Sándor.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Jelleű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének igazgató-választmányi ülése.

Az Erdélyi-Jelleű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének igazgató választmánya 1913. évi november hó 29-én ülést tartott br. Jósika Gábor elnöklete aatt. Jelen voltak Koós Mihály, min. oszt. tan., I. Sperker Ferenc, gróf Bélyd Kálmán, dr. Szentkirályi Ákos, Szász Ferenc, Jakab László, Jászberényi András gazd. akad. tanár mint vendég és Tokaji László. Előadott és jegyzett: Török Bálint.

Br. Jósika Gábor az ülést megnyitva, üdvözlő a megjelenteket és bejelenti, hogy Jászberényi András gazd. akad. tanárt a mai ülésre meghívta, felkérve őt, hogy a magyar és nyugati fajta szarvasmarha tenyészetek jövedelmezőségének megállapíthatása ügyében beadott indítványát a tárgysorozal rendén személyesen előterjeszteni sziveskedjék, mi a választmány által helyeslő tudomásul vétvén, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri I. Sperker Ferenc és dr. Szentkirályi Ákos tagokat. Felkéri előadót a tárgysorozat pontjainak előadására.

Jelentés a kolozsvári éves tejelőversenyről.

Előadó ismertette az egyesület által a Kolozsvári Gazdasági Egylet kebelében rendezett éves tejelőverseny lefolyását és eredményeit, majd jelenti, hogy az egyesület által kitűzött 600 kor. jutalomdíjhoz a Kolozsvári Gazdasági Egylet

kérésére Kolozsvár város még 400 korona jutalomdíjat szavazott meg. Az egyesület költségvelésében a verseny rendezési költségeire előirányzott összeg elegendő volt, elnökség a kiutalásnál a határt nem lépte át, sőt azon összegből beruházásokat is eszközölt, amennyiben a tejelőverseny rendezéséhez szükséges eszközök, anyagok és a centrifugális gép egy részletét is ezen összegből fedezte.

A verseny megindításakor összesen 17 kolozsvári kiscgazda jelentkezett a versenyre 37 drb. tehénnel. A megkezdés alkalmával mindjárt visszalépett 3 kiscgazda, évközben elhalálozás következtében kimaradt egy, különböző okok miatt kimaradt még két kiscgazda. Az évközben eladott állatokkal együtt a versenyből kimaradt 16 drb. tehén. Egész éven át szárazon állott 2 drb. tehén. Állandó ellenőrzés alatt állott így 19 darab tehén.

A legjobb tejelő az ellenőrzés alatt állott tehének közül ifj. Csiki Sándornak a 232. tk. számú Fickó nevű tehene volt, amely 325 fejési nap alatt 3809 liter tejet adott, 3.87 százalék zsirtartalommal. Az egész évi zsirtermelése 151.79 kg. volt. Ezzel a tehenével nyerte el Csiki a 300 K-ás első díjat. A tej mennyiségét illetőleg második helyen állott Tóth Károlynak a 228. tk. számú Szőke nevű tehene, a mely 294 fejési nap alatt 2579.1 liter tejet adott, 3.74%-nyi átlagos zsirtartalommal. Egész évi zsirtermelése 96.33 kg. volt. Miután azonban az eredmények elbírálásánál a mennyiség mellett a minőséget sem lehetett figyelmen kívül hagyni, a második helyre tényleg ugyancsak Tóth Károlynak a 229. tk. számú, Virág nevű tehenét kellett tenni, amely 341 fejési nap alatt 2574.1 liter tejet adott, tehát 5 literrel kevesebbet mint a Szőke, de teje 5.14% zsirtartalmu volt, egész évi zsirtermelése 133.505 kg., tehát 36.874 kg.-val több, mint a 228. számú Szőkée. Tóth Károlynak ezért a tehenéért adatott ki a második: 200 koronás díj. A továbbiaknál is a mennyiség mellett a minőséget is figyelembe véve, a harmadik helyen állott id Csiki Sándornak 245 lksz. Szarvas nevű tehene, mely 306 fejési nap alatt 2428.5 liter tejet adott 4.23% zsirtartalommal. Egész évi zsirtermelése 102.851 kg. volt. Tehát 150.6 literrel kevesebb tejet, de 6.220 kg.-mal több zsirt adott, mint a Tóth Károly 228. tk. számú, Szőke nevű tehene. Ezzel a tehenével nyerte el id. Csiki Sándor a harmadik: 100 koronás díjat.

A kolozsvári Gazdasági Egylet részéről kifejezett azon óhajnak eleget teendő, hogy t. i. lehetőleg minél több kiscgazda részesüljön valamelyes jutalomdíjban, a verseny bíráló bizottsága a Kolozsvár város által engedélyezett 400 koronás jutalomdíjat a résztvevő kiscgazdák között részvételi díj címen, egyenlő arányban kiosztotta.

A verseny lefolyásának és eredményének részletes ismertetése az Erdélyi Gazda 1913. évi szept. hó 28.-i, 39. számában közölve lévén, a jelentést a választmány tudomásul vette.

Jelentés az időközi elnöki intézkedésekről.

Előadó bejelenti, hogy a kolozsvármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelőség általíratilag értesítette az egyesületet, hogy a Földművelésügyi Miniszter ur. Önagy-

* A Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egylet „Egyleti Értesítő”-je legutóbbi számában jelent meg e cikk, melyet br. Bánffy Ferenc óhajására készítséggel veszünk át.

KÖTSZER — MENTOSZEKRÉNYEK — GAZDASÁGI CIKKEK nagyválasztékban, verseny áron a „RÓZSA” DROGERIA — ILLATSZER — KÖTSZER ÉS ORVOSI MŰSZERTÁRÁBAN, KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 13. SZÁM Gyógynövény beváltó állomás!

méltósága, az egyesületnek a magyarfajta szarvasmarha tenyésztés fellendítésére irányuló törekvései támogatására, illetve az ezzel kapcsolatosan felmerülő kiadások részbeni fedezésére a korábban 3 évre kiállításba helyezett államsegélyeknek a 3., 1913. évi részletét kiutalta, mit az elnökség utasítására a pénztári hivatal fel is vett.

Előadó jelenti továbbá, hogy az E. G. E. kiállítási szakosztálya átiratban kérte az egyesület erkölcsi és anyagi támogatását a szeptember havi kiállítások alkalmából. Elnökség a választmány utolagos jóváhagyásának reményében 300 kor. jutalomdíjat tűzött ki a magyarfajta szarvasmarhák osztályának igásökör csoportjába, mely összeget — mint első díjat — gróf Wass Béla mezővári birtokos egyet tag nyerte el bemutatott igásökreivel.

Ugyanő jelenti, hogy a kiállítások előtt az elnökség felhívást intézett az erdélyrészi vármegyék gazdasági egyesületeihez, hogy az egyes vármegyék népies magyarfajta szarvasmarha tenyésztéseit egy csoportos kiállítás keretében mutassák be az E. G. E. szeptember havi kiállításán. Az egyesület magára vállalta a helydíjak fizetését és hogy a kisgazdák közül minél többen vehessenek részt a kiállításon, felkérte az elnökség a gazdasági egyesületeket, hogy a vasúti szállítás költségeit viseljék. E felhívás alapján a Kisküküllő és Szolnok-Doboka vármegyei Gazdasági Egyesületek vettek részt a kiállításon szép csoportokkal. Az ezzel kapcsolatos költségek 295 koronát feleltek ki.

Ugyanő bejelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés határozata értelmében elnökség intézkedett, hogy az egyesületi alaptőke a pénztári hivatalban külön befűlt könyvben szerepeljen.

Ugyanő bejelenti a választmánynak, hogy a félévi törzskönyvi jelentések úrlapja idejében szétküldetett a tagoknak és nagyrésze kitöltve vissza is érkezett.

Előadó bejelenti, hogy *Józsa* Samu e. tag 3 drb. törzskönyvelt bikáját az egylet közvetítése útján eladta: Nagypetri, Magyaragyzsombor és Farnos községeknek. Az egyletet alapszabályszerűleg megillető eladási ár 2%-ának lefizetésére *Józsa* Samu felszólított.

Előadó jelenti továbbá, hogy *Faragó* István csongrádi birtokos néhány drb. magyarfajta tenyészüszőt, vagy tehenet keres megvételre.

Ugyanő jelenti, hogy *Varga* István közpéplaki kisgazda az egylet pártoló tagjai sorába való felvételét kéri.

Igazgató-választmány fenti jelentéseket jóváhagyólag örvendetes tudomásul veszi azzal a hozzáadással, hogy a magyarfajta tenyész szarvasmarha kiállítások pártolása és támogatása programba veendő, az állatok közvetítéséről pedig külön nyilvántartás vezetendő. A választmány *Varga* Istvánt az egylet pártoló tagjai sorába felvette.

Báró *Jósika* Gábor elnök ur öméltsága bejelenti a választmánynak, hogy a Földművelésügyi Miniszter ur Önagyméltósága méltányolván az egyletnek a magyarfajta szarvasmarha tenyésztés fejlesztésére irányuló törekvéseit és elismerve az egyesület működésének nagy fontosságát — privát értesülései szerint — kiállításba helyezte a titkári állás betölthetése céljából az elnökség által kért államse-

gély engedélyezését és felhatalmazást kér elnökség részére, hogy a titkári állást betölthesse az államsegély kiutalásáról szóló leirat megérkeztekor. A választmány az elnök ur Öméltsága jelentését örvendetes tudomásul vette és a titkári állás ideiglenes betöltésére a felhatalmazást megadta, a titkárnak állásában való megerősítését fenntartván magának.

Báró *Jósika* Gábor elnök ur Öméltsága bejelenti továbbá a választmánynak hogy az egyesület adminisztratív kiadásainak részbeni fedezésére is kért támogatást az elnökség a Földművelésügyi Miniszter ur Önagyméltóságától, hogy módjában álljon az egyesületnek a Kolozsváron rendezett éves tejelő versenyhez hasonló versenyeket rendezni a vidéken is. Ugyancsak privát értesülései alapján közli, hogy kiállítás van a kérdésnek kedvezően való elintézésére, amit a választmány örvendetes tudomásul vett.

Vidéki előadások a szarvasmarhatenyésztésről vetített képekkel.

Báró *Jósika* Gábor elnök ur Öméltsóságának bejelentéseivel kapcsolatban dr. *Koós* Mihály min. oszt. tanácsos, választmányi tag javasolja, hogy az egyesület az erdélyi nagyobb bikavásárok alkalmával rendezzen a vidéken szakelőadásokat és hogy azok egyúttal szemléltetők is legyenek, vetített képekkel mutassák be ez alkalommal a hallgatóságunk az erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarhának a legkiválóbb egyedeit, ismertessék meg minél szélesebb körben a magyar marha standardját. E célból javasolja, hogy szerztessenek be azon állatok fotografiái, amelyekről az egyesület által kiküldött standard megállapító bizottság a tej, hus és erőtermelő irányban fejlesztett magyar fajta szarvasmarha standardját megállapította. Hogy minél szélesebb körben és gyakrabban hirdethessék az egyesület a helyes tenyésztési irányelveket, mint a földművelésügyi miniszterium erdélyrészi kirendeltsége kolozsvári központjának vezetője, a rendelkezésére álló hivatali eszközöket örömmel felajánlja az ügy támogatására.

Báró *Jósika* Gábor elnök hozzászólása után, a választmány a javaslat értelmében dönt és köszönetet szavaz dr. *Koós* Mihály min. oszt. tanácsos urnak a felajánlott támogatásért, amelyet alkalomlag kérni fog a választmány.

Tejelő versenyek az erdélyi falvakban.

Dr. *Koós* Mihály örömmel konstatálta a kolozsvári tejelőverseny szép eredményeit, éppen ezért szükségesnek látta a tejelő-versenyek tartásának a rendszeresítését. Általános figyelem és érdeklődés közepette mutatott rá, hogy az erdélyi paraszt birtokosság birtoka átlag két és fél hold. Ez oly kicsi, hogy ennél már kisebb falusi birtokból alig lehet megélni, ez a minimum. Ép ezen okból kifolyólag a kisgazdák $\frac{7}{10}$ része csak két állatot tud tartani és ezt is csak kényszerűségből tartja azért, mert a föld megműveléséhez ez feltétlenül szükséges. Mint hogy a körülmények kényszerítő hatása, az élet vitte rá a kisgazdákat a magyarfajta szarvasmarha — mint legigénytelenebb marhafajta — tenyésztésére és tartására, addig nem lehet a néptől a magyarfajta szarvasmarhának a nyugatival való feleszerelését kívánni, míg a helyzet

meg nem változik, mert a kisgazdának a magyar márhára elsősorban is a föld megművelése szempontjából van szüksége, a borju, a tej, a trágya csak mint mellékjövedelem szerepelnek. Nézete szerint arra kell törekedni, hogy a magyar marha egy «universalis marha» legyen, vagyis erőtermelő képessége mellett fejlesztesse nek paralell egyéb jó tulajdonságai is, takarmányértékcsináló, tejelő képesség, edzettség stb., mert a kisgazdának a magyar marha összes jó tulajdonságaira szüksége van. A magyar marha fejlesztésének alapját a jobb takarmányozásban látja és ezért kéri az egyesület vezetését, hogy a vidéki előadások rendezésénél e kérdésre jelentékeny súlyt helyezzen. Mint a földművelésügyi kormány faktora, a támogatást megígéri és ezt annál is szívesebben teszi, mert tudja, hogy pld. Udvarhely, Maros-Torda, Kisküküllő stb. vármegyékben nem egy tejszövetkezet van a magyar marha tejelő képességére is alapítva s e szövetkezetek életképeseknek bizonyultak. Nem a 3—4000 literes generális példányok keresése vezeli a magyarfajta szarvasmarha tenyésztés fejlesztését, hanem a tenyésztés helyes irányelveinek minél szélesebb körben való terjesztése, megismertetése, és ezzel kapcsolatban a köztenyésztés általános fejlesztése, javítása a célja.

Indítványozza, hogy az egyesület átiratilag keresse meg és kérje fel a kolozsvári és marosvásárhelyi kirendeltségek vezetőseket, hogy a rendelkezésükre álló eszközökkel igyekezzenek a kisgazdánál oda hatni, hogy a magyarfajta szarvasmarhát gondozzák és takarmányozzák jól.

Rendezzen az egyesület az 1914. évi jan. 1-től kezdődőleg a kolozsvári éves tejelőversenyhez hasonló versenyeket 3—4 olyan erdélyi községben, amelyben magyarfajta szarvasmarha tejszövetkezetek vannak.

Tejelő versenyek rendezésére alkalmasnak látja *Kisküküllő* megyében: *Dicsőszentmárton* várost, *Küküllődombó*, *Balavásár*, *Zsidve* községeket, *Marostorda* megyében: *Nagyenyed*, *Beresztelek*, stb. községeket, *Torda-Aranyos* megyében: *Keresztes*, *Egerbegy*, *Szengyel*, stb. községeket, *Udvarhely* megyében *Homrodszentpál* községet.

L. Sperker Ferenc kisküküllőmegyei *Zsidve* község tenyésztését nem ismeri, *Küküllődombó*t azonban alkalmasnak tartja a tejelő verseny rendezése céljából.

Báró *Jósika* Gábor örömmel üdvözlöi dr. *Koós* Mihály indítványát, annál is inkább, mert az elnökség is már korábban tervbe vette a tejelő versenyek rendezésének a vidéken való folytatását. A tejelőversenyek megindítására a jan. 1-i terminust korainak tartja, javasolja, hogy a versenyek tavasszal, április május hónapokban indíttassanak meg. A költség-előirányzat elkészítése alkalmával majd kiviláglik, hogy hány községben lehet ilyen versenyt megindítani. Reméli, hogy a kirendeltségek támogatása mellett községenként 5—600 kor. elegendő lesz a rendezési költségekre és jutalomdíjakra. A maga részéről a 3—4 község közzé legalább egyet olyat venne fel, amely az egyesületnek már is tagja.

Szász Ferenc urad. intéző a községben levő nyugati fajta szarvasmarhát is be szeretné vonni a versenybe, hogy összehasonlításokat lehessen vonni

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Doák Ferenc-utca 21.

a nép kezén levő nyugati és magyarfajta szarvasmarha tejelő képességéről.

Dr. *Szentkirályi* Ákos örömmel üdvözlö dr. *Koós* Mihály indítványát, *Szász* Ferenc pótindítványához azonban nem járul hozzá, egyelőre csak a magyarfajta szarvasmarha tejelőképességének a megállapítására kíván szorítkozni.

Jakab László dr. *Koós* Mihály szavaira reflektálva, örömmel látja dr. *Koós* Mihály indítványából, hogy ő is a magyarfajta szarvasmarha tenyésztés híveihez csatlakozott. Visszapillantást vet az 1880-as évekre, amidőn hangsúlyozta, hogy a nyugati fajta szarvasmarha importját forcirozni nem szabad, mert az élet, a tapasztalat, az idők folyamán meg fogják mutatni, hogy melyik fajtának van a kettő közül létjogosultsága. Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya szarvasmarha tenyésztési szakértkeztletén tett felszólalása is odairányult, hogy az intézkedésre hivatott alispán kéressék fel, hogy a mely községben mindkét fajtának támogatásáról van szó, ne erőltesse az egyik fajta terjeszkedését a másik rovására, hanem mindkét fajtának az érvényesülhetését bizza a gazdák belátására, akiket az élet és a körülmények tanítanak.

Rámutat felszólalásában arra a körülményre, hogy Magyarország állattenyésztési politikája nem indult helyes irányból, amikor a *Köztenyésztés* emelésére törekedtek a nyugati marhák importálásával, még pedig azért, mert a nyugati marha tenyésztésének nem vették meg előzőleg az alapját, az ágát. Ez az alap: a tőke, a kultúra, a tudás, a jó takarmányozás stb.

A tejelő versenyek rendezésénél is a fokozatos haladásnak a hive. A nyugati marhákkal való összehasonlítást helyesnek tartja, egyelőre azonban a versenyekből csupán azt óhajtáná megállapítani, hogy a jó takarmányozás, ápolás, fejés, az apaállatok helyes megválasztása milyen eredményeket szülnék és egyelőre a versenyek céljait is csupán ezt tűzné ki.

Dr. *Koós* Mihály min. oszt. tanácsos igazgató-választmányi tagot kéri, hogy ha a támogatást szíves volt megígérni, a magyar marha Erdélyben való tenyésztésének ügyét képviselje a kormány-nál is.

Dr. *Koós* Mihály személyes kérdésben kérvén szót, hivatkozik azon körülményre, hogy úgy szóban, mint írásban, már korábban évekkkel ezelőtt szintén azon nézetének adott kifejezést, hogy a magyarfajta szarvasmarha térfoglalása elé gátat vetni nem szabad és hivatali működésének ideje alatt ezen nézetének érvényt is szerzett több ízben. Ismerteti a kolozsmegyei új vármegyei szabályrendeletben a kormányzat intencióit, védi a kormányzat felfogását és szempontját. Kifejti, hogy a nyugati fajták támogatása nem a magyar marha rovására történik, mivel a támogatás mindössze abban áll és a kormányzat törekvése oda irányul, hogy a már meglevő nyugati fajtáknak körzetenként egy határozott jelleg adassék, kéri a választmányt és a gazdaközöniséget, hogy a kormányzat intézkedéseit ne vegyék tendenciózusnak.

Jakab László örömmel veszi tudomásul dr. *Koós* Mihály válaszát, ezután beismeri, hogy a dr. *Koós* Mihály személyes nézetei felől tévesen volt informálva és igen örül a jelen helyzetnek.

Br. *Jósika* Gábor elnök egyhangulag elfogadottnak jelentette ki ezután dr. *Koós* Mihály indítványát és a határozatot az indítvány értelmében enuncióálja azaz a hozzáadással, hogy a versenyek tavasszal indítandók meg és legalább egy verseny olyan községben rendezendő, a mely az egyesületnek már tagja.

Számítások a magyarfajta szarvasmarha tenyésztésének jövedelmezőségéről.

Jászberényi András mielőtt báró *Jósika* Gábor felkérésére betérjesztene javaslatát, köszönetet mond a meghívásért, amelylyel az elnök ur Öméltósága lehetővé tette, hogy javaslatát személyesen terjeszthesse a választmány elé. Felszólalását azzal kezdi, hogy Németországban van egy bizottság, amely a nagyüzemek jövedelmezőségét nyilvántartja. Az idei őszön az O. M. G. E.-ben is indult ez irányban egy mozgalom és megalakuló félben van már így Magyarországon is egy üzemi intézet. *Wolszky* Győző indítványára az E. G. E. igazgató-választmánya is kimondotta egy számtartási osztály felállítását és a közel multban egymásután két számtartási tanfolyamot is rendezett az E. G. E.

Mint a kolozsvári gazdasági akadémia üzemi tanszékének előadója, üzemi szempontból fontosnak tartja megvilágítani, hogy az erdélyi részekben milyen jövedelmezők a magyar és nyugati fajta uradalmi szarvasmarhatenyészetek. Hivatkozik az *«Erdélyi Gazda»* folyó évi november hó 2.-án és 16.-án megjelent számaiban közölt cikkeire, amelyekben kifejtette, hogy szükségét látja, hogy az erdélyi részekben levő összes uradalmi magyarfajta szarvasmarha tenyészetekben — tekintet nélkül a tenyészcélra — a tenyészetek jövedelmezősége kiszámíttassék és összehasonlíttassék ugyancsak az erdélyrészi uradalmi nyugati fajta szarvasmarha jövedelmezőségével. A feladat megoldását felette nehéznek tartja, de nem keresztülvihetetlennek, mert a gazdák érdeke elsősorban, hogy ezek a számítások eszközöltessenek és azon reményének ad kifejezést, hogy az igazgató-választmány felkérésére az egyetemi tagok készséggel fogják legjobb tudásuk szerint kiállítani a szétküldendő részletes kérdőívet, amelyet pontonként ismertettél és amelyet különben lapunk más helyén részletesen ismertettünk. Egyelőre az 1914. év január hó 1-től kezdődőleg egy évig tartó pontos adatgyűjtésre volna szükség és az összegyűjtendő adathalmaznak a megfelelő módon való feldolgozása és összeállítása megmutatná a végeredményben, hogy állunk a magyarfajta szarvasmarha tenyészetek jövedelmezőségével?

Miután az egyesületnek a nagy tenyésztők ugyyszólván valamennyien tagjai, kéri az igazgató-választmányt, hogy a tervet tegye magáévá és ily értelemben sürgős felhívást intéljen az egyetemi nagytenyésztő tagjaihoz. A maga részéről a közreműködést minden irányban a legnagyobb készséggel és örömmel felajánlja.

L. *Sperker* Ferenc igen szépnek és üdvösnök, de nehezen keresztülvihetőnek tartja az eszmét, főként azért, mert az ügy még nincs kellőleg a gazdák körében előkészítve, a terminus rövid, a kérdőívet a gazdák nem igen fogják tudni kiállítani. Szükségesnek látná egy részletes tájékoztató kibocsátását.

Dr. *Szentkirályi* Ákos örömmel üdvözlö az eszmét, mindenben hozzájárul a tervhez, az eredmények ellenőrzésének jogát fenntartani kívánja az egyesületnek.

Dr. *Koós* Mihály melegen támogatni kívánja az eszmét, amelynek oly messzemenő fontosságát tulajdonít, amelynek jelentőségét még ma talán nem is tudjuk kellőleg méltányolni. Bármily nehezen is menne a munka ez irányban, ahogyan és ahány tenyészetben lehetséges, keresztül kell azt vinni. Egy évi eredmény úgy sem lesz elegendő az idők folyamán pedig több megértő fog akadni a gazdaközöniség körében és többen fog-

nak munkatársakul beállani. Köszönetet mond *Jászberényi* Andrásnak nagyjelentőségű kezdeményezéséért és fáradságáért s kéri, hogy szívós kitartással folytassa tovább ez irányú tevékenységét.

Jakab László a kérdőívbe birtokok általános leírásáról is több kérdés felvételét javasolja és azon óhajának ad kifejezést, hogy a kérdőívhez melléklendő tájékoztató egyszerű és világos legyen.

Jászberényi András reflektálva az elhangzott felszólalásokra, mindenekelőtt az ügynek kedvező fogadtatása feletti örömeinek adva kifejezést, köszönetet mond a támogatásért. El van készülve arra, hogy nehezen fog menni eleinte az ügy. Ami az ügynek a gazdák körében való előkészítését illeti, arra rövid ugyan az idő, mindazonáltal elegendőnek tartja erre a még rendelkezésre álló három hetet. Tá-
jékoztató kibocsátását maga is szükségesnek látja és szintén fontosnak tartja, hogy az egyszerű és világos legyen. A *Jakab* László által javasolt kérdőív kibővítéséhez szívesen hozzájárul és felhatalmazást kér, hogy az általános kérdésekhez az idők folyamán szükségesnek mutató újabb kérdések legyenek felvehetőek. Ami az adatok felülvizsgálását illeti, kéri az igazgató-választmányt, hogy azokat nyilvánosságra hozatal előtt felülvizsgáltni, vagy egy bizottság által felülvizgaltatni szíveskedjék. Ismételtlen is köszönetét fejezi ki a támogatásért.

Br. *Jósika* Gábor elnök köszönetet mond *Jászberényi* Andrásnak fáradságáért, kéri, hogy az előkészületi munkálatokat a titkári hivattal karöltve idejében megtenni szíveskedjék. A kérdőívbe újabb kérdéseknek a felvételéhez szívesen hozzájárul, az ellenőrzésről pedig megfelelő módon gondsokodni fog. A határozatot a felszólalások értelmében mondja ki. Több tárgy nem lévén az ülést berekeszti.

Felhívás és kérelem Tagjainkhoz!

Egyesületünk igazgató választmánya folyó évi november hó 29-én tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy az uradalmi magyarfajta szarvasmarha tenyészetek jövedelmezőségére vonatkozó pontos számítások eszközölhetése céljából egyelőre az 1914. évi január hó első napjától ugyanazon év december havának 31. napjáig az egyesületnek szarvasmarha tenyésztéssel foglalkozó tagjait a tenyészetek jövedelmezőségére vonatkozó pontos adatok gyűjtésére felkéri.

Az egyesület a szükséges adatoknak könnyen és egyöntetűen való összeállíthatása céljából egy a szükséges tájékoztatóval ellátott kérdőívet küld ki az adatgyűjtésre vállalkozó tagok részére és amennyiben bárminemű felvilágosításra is szüksége volna ez irányban a tagoknak, akár az egyesület a titkári hivatal útján, akár *Jászberényi* András gazd. akad. tanár, esetleg a helyszínére való kiszállás mellett is, a legnagyobb készséggel díjtalanul megadja.

Az adatgyűjtés célja és módja az *Erdélyi Gazda* évi november hó 2.-i, 16.-i és mai számaiban részletesen ismertelve lévén, felhívjuk Igentisztelt Tagtársainkat, hogy amennyiben a fentemlített adatok gyűjtésére vállalkoznának, szíveskedjenek azt az egyetemi titkári hivatalához legkésőbb folyó hó 20-ig bejelenteni.

Kolozsvárt, 1913 dec. hó 5-én.

Tisztelettel:

Az Erdélyi-Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének Elnöksége.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Felhívás az erdélyi gazdatisztekhez! Lapunk múlt számában fejeztük be az Erdélyi Gazdasági Egylet Gazdatiszti Osztálya alapszabály tervezetének a közlését, amelyet az E. G. E. titkári hivatala a megszűnt Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet volt tagjainak a héten küldött szét egy felhívás és taggyűjtő iv kíséretében. A felhívást alább közöljük egész terjedelmében azzal a kérelemmel, hogy minden gazdatiszt és erdőtiszt, vagy más, a gazdatisztek és erdőtisztek ügyei iránt érdeklődő tisztelt olvasónk, az erdélyi gazdatiszti és erdőtiszti kar érdekeinek előmozdítása céljából, akár egyszerű levelező lapon is jelentse be a gazdatiszti osztályba való belépését. Amennyiben valaki tisztelt olvasónk közül taggyűjtő ivet, vagy alapszabály tervezetet kér, az E. G. E. titkári hivatala (Kolozsvár, Attila-u. 10.) készséggel és azonnal küld díjtalanul. Kérjük továbbá a gazdatiszti és erdőtiszti tagjait, hogy ismerős kártarsaik név és lakásjegyzékét közöljék az E. G. E. titkári hivatalával, nehogy bárki is az erdélyi gazdatisztek közül kimaradjon a tagok sorából.

A szétküldött felhívás szövege a következő:

„FELHÍVÁS

az erdélyi gazdatisztekhez!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmánya folyó évről július hó 18-án tartott ülésében, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének felhívására elhatározta, hogy megfelelő számú tag jelentkezése esetén, az egylet kebelében gazdatiszti osztályt állít fel.

Az E. G. E. elnöksége folyó évi szeptember hó 8-ára az erdélyi gazdatiszti kart értekezletre hívta össze ez ügyben, amely értekezlet egyhangulag kimondotta a gazdatiszti osztály felállításának szükségességét és köszönetét fejezte ki a M. G. és E. O. E., valamint az E. G. E. vezetőségének a gazdatiszti kar iránt tanúsított előzékenységeért.

Az értekezlet a saját kebeléből egy bizottságot küldött ki azon célból, hogy a bizottság a gazdatiszti osztálynak tagokat toborozzon és a jelentkezett tagok névsorának beterjesztése mellett, a gazdatisztek részéről is kérje az E. G. E. vezetőségétől az osztály megalakítását.

Most, amidőn a bizottság megbízásából tagsági felhívásunkat az erdélyi gazdatiszti karhoz kibocsátjuk, az osztály alapszabálytervezetét és taggyűjtőívét megküldjük, azzal a kérelemmel fordulunk a gazdatiszti kar minden egyes tagjához és a gazdatisztek támogatóihoz, megértő barátaihoz, hogy tömeges tagul való jelentkezésükkel és agitálásukkal tegyék lehetővé az E. G. E. gazdatiszti osztályának felállítását, tegyék lehetővé az erdélyi gazdatiszti kar egy erkölcsi testületbe való tömörülését, annál is inkább, minthogy ma az erdélyi gazdatiszti karnak semmi néven nevezendő szervezete, társadalmi képvisellete nincsen.

Felhívásunkat megismételve, kérjük Erdély gazda- és erdőtiszti karának minden egyes tagját, hogy az E. G. E. gazdatiszti osztályába való belépési szándékát az E. G. E. titkári hivatalához (Kolozsvár Attila-u. 10. sz.) mielőbb bejelenteni és a csatolt taggyűjtőívre lehetőleg minél több aláírást szerezni sziveskedjék, hogy a gazdatiszti osztály lehetőleg rövid időn belül felállítható legyen.

Kolozsvár, 1913. november hó 24-én.

Hazafias üdvözléssel:

Lészai Ferenc sk. **Török Bálint sk.**
az E. G. E. alelnöke, az E. G. E. s-titkára,
küldött bizottsági elnök, küldött biz. előadó.

— **Kinevezések a kender- és lentermelési szakintézetnél.** A király a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére Csókás Gyulának, a kender- és lentermelési szakintézetnél alkalmazott adjunktusnak, kir. vegyésznek a királyi fővegyészi címet és jellegzet adományozta, a földmívelésügyi miniszter pedig Havas Géza kender- és lentermelési szakintézeti adjunktust a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Az E. G. E. képviselői a G. E. O. Sz. nagygyűlésén.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének folyó hó 8-án, hétfőn d. e. tartandó XVIII. nagygyűlésén az egylet képviselőiben való megjelenésre az E. G. E. közgyűlése dr. gróf Bethlen György, Desborás Ernő, László László, gróf Teleki Arvéd, gróf Teleki Ferenc, gr. Bethlen István, br. Kemény Árpád, gr. László István, dr. gr. Teleki Domokos és Zeyk Károly e. tagokat kérte fel.

— **Dohánybevéltási szakértők kinevezése.** Az 1907. évben 57,231. szám alatt kelt pénzügyminiszteri rendelet értelmében, a mely a dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezési jogát a pénzügyminiszter jóváhagyásának fenntartásával a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége elnökére ruházza, az 1913—1914-iki dohánybevéltási időszakra az egyes dohánybevéltőhivatalokhoz az illetékes gazdasági egységek kijelölése alapján a GEOSz. elnöke dohánybevéltási gazdasági szakértőkül és azok helyetteseül a következőket nevezte ki:

A fogarasi dohánybevéltő hivatalhoz: szakértőnek Juhász Árpád Kolozsvár, helyettes: Kovács Béla Szászfenes, posta Kolozsvár. A marosvásárhelyi dohánybevéltő hivatalhoz: szakértőnek Sánta Albert Szentháromság, u. p. Nyárádszereda, helyettes: Simó Gábor Nagyernye.

— **Az O. M. G. E. földmívelési és növénytermesztési szakosztálya** most tartotta nyári szünet után első ülését. A megjelenteket Rubinek Gyula igazgató üdvözlölte, kinek javaslatára a szakosztály elnökévé Desewffy Aurél grófot, alelnökké pedig Desewffy Emil grófot és Kerpely Kálmánt választották meg. Dr. Desewffy Aurél elfoglalván az elnöki széket, köszönetet mond egy a maga, mint alelnöktársai nevében a bizalomért s reményének ad kifejezést, hogy a szakosztály az idei munkaévben is jelentékeny eredményeket fog elérni. Ezután Fabricius Endre titkár tett jelentést az 1913. évi országos sörárpa-és komlókiállítás szervezéséről, melynek sikere érdekében Jesszenszky Pál királyi tanácsos, volt ügyvezető titkárral az élén sokat fáradozott az egylet. Hogy a kiállítás még sem sikerült úgy, ahogy kellett volna, annak oka a kedvezőtlen időjárás folytán beállt nem megfelelő terméseredményekben keresendő.

— **A G. E. O. Sz. nagygyűlése.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének december 8-án délelőtt tartandó XVIII. évi nagygyűlésén két közérdekű előadás fog elhangzani. Szilassy Zoltán orsz. képviselő titkár a kartellek ügyében tesz javaslatot, Tokaji László az Erdélyi Gazdasági Egylet titkára pedig *«Uj honfoglalás Erdélyben»* cím alatt fog előadást tartani. Sokan jelentkeztek a december 7-én lezajló Károlyi Sándor emléklakomára, melyen az ünnepi beszédet Bernál István a Magyar Gazdaszövetség igazgatója mondja.

— **Az Erdélyi Méhész Egylet** most tartotta meg báró Jósika Gábor egyleti elnök elnöklése alatt ezévi utolsó választmányi ülését, amelyen dr. Balázs Ferenc e. főtitkár jelentésében tudomásul vet-

ték, hogy a földmívelésügyi miniszter 75 kg. kristálycukrot engedélyezett oly célból, hogy azzal az egylet kísérleteket végezzen a méhek téli etetése terén. A kísérletek végzésével dr. Balázs Ferenc főtitkárt bízták meg. Tudomásul vették az elnökségnek a nagysármási méhésznapi lefolyásáról szóló jelentését, valamint az egyletnek az Erdélyi Gazdasági Egylet szeptember havi kiállításán való részvételéről szóló jelentését is. Tekintettel arra, hogy Kolozsvár város közgyűlési termét egyleti gyűlések céljaira igen nagy utánjárások után lehet csak megszerezni, választmány elhatározta, hogy az E. G. E. meghívását elfogadva, üléseit ezután az E. G. E. Attila-utca 10. sz. alatti székházának üléstermében fogja tartani. Elhatározták továbbá, hogy méhlegelő létesítése céljából megkeresést intéznek az E. G. E.-hez, a Gazdasági akadémiához és a városi tanácshoz. Több kisebb kebli ügy elintézése után, a közgyűlés napját az 1914. év január havának utolsó vasárnapjára, 25-ére tűzték. Ezután az ülés az elnök elterelésével véget ért.

— **Az almásvölgyi gyümölcsstermelés fellendítése.** A földmívelésügyi miniszter, Páska Zoltán főszolgabíró felterjesztése alapján, elrendelte, hogy a kolozsmegyei almásvölgyi gyümölcsstermelési viszonyok tanulmányozása és szaktanácsok adása céljából Szász József tordai állami főkeretész a helyszínére kiutazzék. Szász József dr. Cséres Lajos kalauzolása mellett be fogja járni Kettesd, Váralmás, Kispetri, Nagypetri, Középlak, Magyaragyzombor, Hidalmás és Nagyesküllő községeket. E kiszállásokkal kapcsolatban községenként gyümölcsstermelési értekezletek is lesznek és az első ilyen értekezlet e hó 7-én tartatik meg Középlakon.

— **Kolozsvári Gazdasági Egylet** most tartotta meg rendes havi választmányi ülését dr. Török István elnöklése alatt, amelyen Kélin György egyleti titkár jelentésében tudomásul vették a földmiv. miniszternek egy kosárkötő tanfolyam rendezésére engedélyezett államsegély kiutalásáról szóló leiratát. A tanfolyamot az eddigi szokástól eltérőleg, nem a honvéd-utcai iskola helyiségében, hanem a városi tanács engedelmével, a városi fogház munkatermében fogják megtartani. Elhatározták, hogy az egyleti tagoknak a Szamos folyó és a Malom-árok mentén olesó földbérleteket szereznek hosszabb időre, a bolgár rendszer szerinti kertészkedés további fejlesztése céljából. A december 7-iki állatdíjazás előkészületeinek és több kisebb kebli ügynek az elintézése után, az ülés véget ért.

— **Birtokvásárlások Erdélyben.** Az elmúlt héten gróf Károlyi László három nagyobb birtokot vett meg Erdélyben és pedig Mayer Mayernek a kolozsmegyei Lompérdon, László János örökösöknek a szolnok-dobokamegyei Szentmátén és I. Bakó Károlynak a szolnok-dobokamegyei Buza községben elterülő birtokait. E három birtok több mint 10.000 kat. hold területet foglal el. Magyar nemzeti birtokpolitikai szempontból örömmel adunk hírt e nagyobb arányú birtokvásárlásról, hisz utóbbi időben már annyira nekifeküdtek a nemzetiségek a földszerezésnek, hogy a nemcsak a nemzetiségi kézből magyar kézbe kerülő birtokvásárlások örülünk, hanem annak is, hogy ha valamely eladásra kerülő magyar kézben levő birtok továbbra is magyar ember kezében marad. Örömmel üdvözljük gróf Károlyi Lászlót mint erdélyi birtokost, új földesurat és szeretnők remélni, hogy a gyakorlatban keresztül vitt birtokpolitikája után nemsokára az E. G. E.-ben is üdvözölhetjük mint ala-

pitó-választmányi tagot és továbbra is küzdeni fog velünk együtt a magyar nemzeti földbirtokpolitika megteremtésének szent eszméjéért.

— **Mozgalom a madárvédelem ügyében.** A Kolozsvári Állatvédő Egyesület mozgalmat indított azon irányban, hogy a gazdaságilag is nélkülözhetetlen hasznos madarainkat mesterséges módon meglepítse és elszaporítsa.

A Kolozsvári Állatvédő Egyesület helyi osztálya a héten közgyűlést tartott éppen a madárvédelemmel kapcsolatban. Jelen voltak: dr. Páter Béla elnök, báró Mannsberg Arvéd és Mina János alelnökök, dr. Fazakas József és dr. ifj. Szentkirályi Akos titkárok, Sombori László jegyző, Tompos Ignác ügyész, dr. Papp Béla pénztáros a tisztikar részéről, továbbá dr. Török István, báró Mannsberg Sándor, Molnár Károly, Dávid Mihály, dr. Mustárdy Miklós, Széplaki János, Kerner Miklós, Seitz József, Kerner Mihályné, Mina Jánosné stb.

Az ülést dr. báró Mannsberg Arvéd alelnök nyitotta meg s miután üdvözölte a jelenlevőket, az újonnan megalakult tisztikarról tett jelentést. A tisztikar a következőképpen alakult meg. Diszelnökök: De Gerando Antónia, gróf Bethlen Ödön, Haller Gusztáv. Elnök: dr. Páter Béla. Alelnökök: báró Mannsberg Arvéd, Mina János. Titkár: dr. Fazakas József és ifj. dr. Szentkirályi Akos. Jegyző: Sombori László. Ügyész: dr. Tompos Ignác. Ellenőrök: Török Bálint, Péteri Lipótka és dr. Somodi András.

Az elnöki jelentés után dr. Fazakas József titkár az egyesület 20 éves múltjáról s különösen annak múlt évi működéséről számolt be. Felhívta továbbá a közönség figyelmét az új alakulásra, mely a régi nyomon halad s csupán szélesebb ösvényt igyekszik vágni az állatvédelem eszméjének. Kegyeletesen emlékezett meg De Gerando Antóniáról, aki eddig fáradhatatlan tevékenységgel vezette az egyesület ügyeit.

Dr. Papp Béla pénztáros az egyesület anyagi viszonyairól számolt be.

A hivatalos jelentések után löbbszólott a madárvédelem kérdéséhez s többek között Dávid László tanár is, aki javasolta, hogy feliratban kérjék a kultuszminisztert, miszerint az elemi iskolákban szokásos »fák és madarak napját« a középiskolákban is tegye kötelezővé, mert ezzel a középiskolai tanulók figyelmét is felhívják a hasznos madarak védelmére, annál is inkább, mert tudott dolog, hogy a legtöbb énekes madár a tanulók flóberpuskáinak esik áldozatul. A közgyűlés Dávid László javaslatát elfogadta és kimondotta, hogy a feliratot legközelebb felterjeszti a kultuszminiszterhez.

Többek hozzászólása után az elnök bezáró szavaival a közgyűlés véget ért.

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45 sz.
Próbaüveg 50 fillér.

2762

— Az erdélyi hölgyek árvízsegélyakciója. Az erdélyi hölgyek árvízsegélyakciója, amit báró Bánffy Zoltánné és báró

Bornemissza Adèle oly telkes ambícióval készítene elő Szolnok-Dobokamegyében, ahol a nemeslelkű és nagyszabású mozgalomnak élén gróf Bethlen Balázsné Jósika Beata bárónő áll, napról-napra szebb eredményeket mutat föl. Így Magyarlapon legutóbb egy valóságos műtárlatszamba menő műkiállítás rendezett dr. Beszenszky Antalné, az ottani hölgybizottság elnöke, ahol szinte 2000 darabra tehető és mintegy 40000 korona értékét képviselő szebbnél-szebb népies varrottasok, kendők és egyéb berendezési és műtárgyak voltak kiállítva, úgy, hogy a vármegyei gyűjtésnek ez a kollektív a legértékesebb részét képezte. A kiállítás szép anyagi eredménnyel végződött.

— A kalotaszegi háziparkálítás Brassóban. A Kalotaszegi Házipari Szövetkezet igazgatóságának határozatából kifolyólag a 81. népművészeti vándorkiállítást öt napi időtartamra Brassóban óhajtják megtartani a közel jövőben. A kiállítás célja az léend, hogy a kalotaszegi férfi földművesek új háziiparát, a kalotaszegi fafaragó butor háziipart Magyarország minden városában bemutassák. Ez a háziipar a művészet magas kereteit majdnem felülmúló mértékben vetekszik a külföld bármely háziiparával. — Földműves kezek ilyen komoly és tetszetős butorokat eddig sehol sem alkottak. Kifejezésre jut bennök a magyar nép vele született művészi érzéke és kidomborodik benne az izléses magyar motívum, mely hivatva van a közönség és a művészet utáni érdeklődők szépérzékét fejleszteni. A kalotaszegi földművesek vele született faragó hajlamát több tanfolyamon, a kolozsvári állami fa- és fémpari iskola háziipari tanfolyamán fejlesztették és ott tanulták meg a butorkészítés technikáját is. A kiállításon a fentiekben kívül bemutatnak még néhány jelentős magyarországi háziipart, melyet nem a szövetkezet termel, de kiállításain kollektíve terjeszt. A kiállítást belépődíj nélkül mutatják be a látogató közönségnek.

— **Zenélőélettel.** E hó 6-án, szombaton folyt le nagy ünnepek közepette a Gazdák Biztosító Szövetkezete újonnan épült Calvin-téri székházának zárókövetétele és felavató ünnepe, amelyen br. Ghillányi Imre földművelésügyi miniszter is jelen volt és a záró követ ő tette le. Az ünnepségen részt vettek a gazdatársadalmi szervezetek kiküldöttei, nemkülönben a gazdatársadalmi élet meghívott kiválóságai is.

— **Méhészgyűlés Budapestben.** Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület december 14-én délelőtt 10 órakor tartja meg a Köztelek dísztermében évi közgyűlést, melyen Kubinyi Endre üllői plébános előadást tart a méhészetek felállításáról és a kaptárak elhelyezéséről. Vidékről felutazó tagok kedvezményes jegyváltásra jogosító igazolást kapnak, ha idejében 50 fillér kiállítási díjat küldenek be az egyesülethez.

Nyilaikozat. Tegnap este az égő spiritusz főzőgépén levő edény lecsuszott és az égő spiritusz a ruhámon lángra kapott. Gyors segítséggel megmenekültem ugyan, de a kezemen fájdalmas égési sebes származtak. Háztartásunkban a kéznél levő »Borolinnal« égett kezeimet azonnal bekentem, miáltal fájdalom rögtön megszűnt és a sebek ma már teljesen meggyógyultak. Amidőn ezen talán még nem ismert baj elleni eredményt becses tudomására hozom, úgy mint a zsidogánatom gyógyítója iránt már kifejezett hálás köszönetemet a mostani esetről kifolyólag is újból megtenni kedves kötelességemnek ismerem. Budapest, 1910. évi január hó 27. Keller Lajosné s. k. II., Corvin-tér 4. szám.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi tőrffiai adnak véleményét.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.

2001

Ágybavizelés
Rögtön megszüntetést Kort és nemet közölni. Felvilágosítás ingyen. Gy. Pfaller Nürnberg s. 376 (Bay.)

ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos, igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. bel-és titkos tanácsos.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási betöréses lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású életjáradékokra. :091.

Erdélyrészi vezérképviselőség Tolozsvárt:

Gróf Bethlen Pál Bács-Kulai Szekula Ákos
igazgató, választm. tag. vezérfelügyelő.

Homlokzatok és belsőhelyiségek
meszelésére

a legjobb és a legtökéletesebb.

2767 II.

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:
LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII., ker., Örnagy-u. 4.

2800

AZ IDÉN VOLT JÉG!!

Ha szab. Isselhard-tejhűtőben

használja azt fel, nagy megtakarításokat ér el!
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket
hazánk legelső tejpgazdasági gépgyáratól:

az Alfa-Separator r.-t.-tól, BUDAPEST, 56E.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült
FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

A KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzügyintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.
Egyéb alapjai 1.302.692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.
Váltóüzlete: Ugyanott.
Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. 2004
Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.
Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.
Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.
Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratral.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.
Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.
Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.
Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

A magyar királyi államvasutak erdélyrészi fő- és mellékvonalainak menetrendje. A vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. — Érvényes 1913 október 1-től.

Gy. 700	Gy. 210	Sz. 615	Gy. 1050	Sz. 820	ind. Budapest ny. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 720	Gy. 735	Sz. 615	Gy. 940	Gy. 125
" 316	" 1032	" 722	" 745	" 834	érk. } Kolozsvár	ind. " 619	" 1054	" 637	" 113	" —	" —
" 613	" 1051	" 832	" 808	" 904	ind. } " 544	" 1020	" 612	Sz. 1256	" —	" —	" —
" 720	" 1223	" 1017	" 912	" 1024	érk. } Aranyos-Gyéres	ind. " 413	" 907	" 448	" 1146	" —	" —
" 743	" 101	" 1057	" 934	" 1055	érk. } Kocsárd	ind. " 380	" 842	" 415	" 1120	" —	" —
" 826	" 214	" 1232	—	" 1209	érk. } Tövis	ind. " 219	" 800	" 308	" 1029	" 315	" 315
" 845	" 301	" 156	—	" 1234	ind. } " 155	" 749	" 225	" 955	" 300	" 300	" 300
" 908	" 346	" 229	—	" 101	érk. } Küküllőszeg	ind. " 122	" 728	" 156	" 925	" 232	" 232
" 949	" 502	" 321	—	" 157	érk. } Kiskapus	ind. " 1231	" 656	" 1257	" 837	" 158	" 158
" 1045	" 707	" 454	—	" 335	érk. } Segesvár	ind. " 1046	" 553	" 1124	" 708	" 1252	" 1252
" 1102	" 813	" 525	—	" 403	érk. } Héjasfalva	ind. " 1008	" 528	" 1058	" —	" 1230	" 1230
" 146	" 1245	" 856	—	" 753	érk. } Brassó	ind. " 636	" 240	" 741	" —	" 1008	" 1008
Gy. 705	Sz. 750	Gy. 210	Sz. 930	Sz. 1220	ind. Budapest K. p. u. a gyorsvonat	érk.	Sz. 545	Sz. 1230	Gy. 125	Sz. 725	Gy. 920
" 1232	" 331	" 659	" 600	" 903	érk. } Arad	ind. " 939	" 500	" 820	" 1142	" 415	" 415
" 1247	" 406	" 709	" 630	" 1115	ind. } " 852	" 420	" 808	" 1100	" 401	" 401	" 401
" 355	" 909	" 1017	" 1110	" 589	érk. } Piski	ind. " 417	" 1041	" 455	" 614	" 1244	" 1244
" 456	" 1042	" 1125	" 1240	" 717	érk. } Alvinc	ind. " 250	" 904	" 350	" 445	" 1120	" 1120
" 510	" 1101	" 1137	" 1259	" 782	érk. } Gyulaféhérvár	ind. " 233	" 847	" 337	" 425	" 1107	" 1107
" 533	" 1135	" 1200	" 132	" 803	érk. } Tövis	ind. " 205	" 817	" 315	" 351	" 1046	" 1046
Sz. 220	Sz. 1201	Sz. 335	Gy. 947	Sz. 855	ind. Kocsárd	érk.	Sz. 705	Sz. 1032	Sz. 222	Gy. 650	Sz. 1246
" 257	" 1239	" 410	" 1015	" 932	érk. } Marosludas	ind. " 628	" 1016	" 145	" 625	" 1200	" 1200
" 412	" 156	" 523	" 1115	" 1051	érk. } Marosvásárhely	ind. " 510	" 912	" 1229	" 524	" 1052	" 1052
" 422	" 206	" 607	Sz. 1139	—	ind. } " 847	" 847	" 1154	" —	" —	" 1032	" 1032
" 545	" 309	" 710	" 1238	—	érk. } Szászrégen	ind. " —	" 745	" 1046	" —	" 931	" 931
" 956	" 719	" 1045	" 354	—	ind. } Gyergyószentmiklós	ind. " 910	" 420	" 724	" —	" 614	" 614
" 1140	" 856	—	" 583	—	ind. } Mádéfalva	ind. " 727	—	" 529	" —	" 410	" 410
" 329	—	—	" 748	—	érk. } Sepsiszentgyörgy	ind. " 433	—	—	—	" 1235	" 1235
" 520	—	—	" 926	—	érk. } Brassó	ind. " 245	—	—	—	" 1100	" 1100
Sz. 224	Tvsz. 522	Sz. 1019	Vv. 336	Sz. 726	ind. Kiskapus	érk.	Sz. 857	Tvsz. 252	Sz. 604	Vv. 910	Sz. 1233
" 353	" 712	" 1149	" 518	" 856	érk. } Nagyszében	ind. " 727	" 100	" 433	" 720	" 1110	" 1110
" 813	—	" 548	" 951	—	érk. } Fogaras	ind. " 333	" 814	" —	" 442	" —	" —

316961—913. számhoz

Magyar kir. államvasutak.

A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyszállító vonatok

A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalokon külön gyors-, személy-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni:

Budapest keleti p. u.-tól Nagy-kátáig. Dec. 22., 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról d. u. 3 óra 25 perckor, érkezik Nagykatára d. u. 5 óra 17 p.-kor.

Budapest keleti p. u.-tól Szolnokig. December hó 22., 23. és 24-én két személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Az egyik indul Budapest keleti p. u.-ról d. u. 5 óra 40 p.-kor, érkezik Szolnokra este 9 óra 5 p.-kor; a másik vonat indul Budapestről este 7 óra 10 p.-kor, érkezik Szolnokra december hó 20., 21., 22., 23. és 24-én este 10 óra 7 p.-kor.

Budapest kel. p. u.-tól Aradig. 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról este 9 órakor, érkezik Aradra reggel 5 óra 34 perckor.

Budapest keleti p. u.-tól Nagyváradig. Dec. hó 20., 21., 22., 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról este 6 órakor, érkezik Nagyváradra éjjel 1 óra 52 p.-kor.

Szolnoktól Budapest keleti p. u.-ig. Dec. hó 26-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Szolnokról d. u. 2 óra 55 p.-kor, érkezik Budapest keleti p. u.-ra este 6 órakor.

Aradtól Budapest kel. p. u.-ig. Két külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Az egyik dec. 24., 26-án és 1914 jan. 2-án közlekedik, indul Aradról d. e. 11 óra 7 p.-kor és érkezik Budapest keleti p. u.-ra este 6 óra 45 p.-kor; a másik dec. 26-án és 1914 jan. 1-én közlekedik, indul Aradról este 9 óra 10 p.-kor és érkezik Budapest keleti p. u.-ra reggel 5 óra 30 p.-kor.

Nagyváradtól Budapest keleti p. u.-ig. Dec. hó 26-án és 1914 jan. hó 1-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Nagyváradról éjjel 10 óra

21 p.-kor, érkezik Budapest keleti p. u.-ra reggel 6 óra 40 p.

Ujvidéktől—Budapest keleti p. u.-ig. Folyó évi december hó 23., 24., 27., 28-án és 1914. évi január hó 2-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Ujvidékről d. e. 10 órakor érkezik Budapest keleti p. u.-ra este 6 óra 15 pkor.

Budapest nyugati pályauóvartól Czeplédig. Két külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Az egyik dec. 22., 23., 24., 26-án és 1914 január 1. és 2-án közlekedik, indul Budapest nyugati p. u.-ról d. e. 11 óra 55 p.-kor és érkezik Czeplédre d. u. 2 óra 11 p.-kor; a másik pedig dec. 24-én közlekedik, indul Budapest nyugati p. u.-ról d. u. 4 óra 20 p.-kor és érkezik Czeplédre este 6 óra 55 perckor.

Budapest nyugati p. u.-ról Szegedig. Dec. 24-én külön gyorsvonat közlekedik I. és II. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. u.-ról d. u. 2 óra 50 perckor, érkezik Szegedre este 6 óra 30 perckor.

Budapest nyugati p. u.-tól Temesvár-Józsefvárosig. Dec. 20. és 23-án közlekedik külön gyorsvonat I. és II. és külön személyvonat I—III. oszt. kocsikkal. A gyorsvonat indul Budapest nyugati p. u.-ról d. u. 2 óra 50 p.-kor, érkezik Temesvár-Józsefvárosra este 8 óra 41 p.-kor. A személyvonat pedig indul Budapest nyugati p. u.-ról este 8 óra 30 perckor, érkezik Temesvár-Józsefvárosra reggel 5 óra 39 p.-kor.

Szegedtől Budapest nyugati p. u.-ig. Dec. hó 27-én külön gyorsvonat I—II. oszt. kocsikkal és december 26. és 28-án külön személyvonat I—III. oszt. kocsikkal közlekedik. A gyorsvonat indul Szegedről d. e. 10 óra 10 p.-kor, érkezik Budapest nyugati p. u.-ra d. u. 2 óra 5 p.-kor. A személyvonat pedig indul Szegedről éjjel 2 órakor, érkezik Budapest nyugati p. u.-ra reggel 7 óra 25 p.

Pozsonytól Budapest nyugati p. u.-ig. Dec. hó 21., 24., 27. és 1914 jan. 1-én külön személyszállító gyorsvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Pozsonyból éjjel 1 óra 18 p.-kor, érkezik Budapest nyugati p. u.-ra reggel 7 óra 5 perckor.

Lipótvártól—Pozsonyig. Folyó évi december hó 21., 26., 28-án és 1914. január hó 1-én külön személy-

vonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Lipótvártól d. e. 11 óra 5 pkor, érkezik Pozsonyba d. u. 12 óra 49 pkor.

Nagyváradtól Püspökladányig. Dec. hó 23-án külön vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Nagyváradról este 8 óra 6 perckor, érkezik Püspökladányra éjjel 10 óra 47 perckor.

Püspökladánytól Nagyváradig. Dec. hó 24-én külön vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Püspökladányról éjjel 3 óra 51 perckor, érkezik Nagyváradra reggel 6 óra 14 perckor.

Debreczentől Püspökladányig. Dec. 20., 23., 26. és 31-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Debreczenből éjjel 11 óra 12 pkor, érkezik Püspökladányra éjjel 12 óra 18 perckor.

Püspökladánytól Debreczenig. Dec. 21., 24., 27-én és 1914 jan. 1-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Püspökladányról éjjel 1 óra 8 p.-kor, érkezik Debreczenbe éjjel 2 óra 1 pkor.

Szegedtől Temesvár-Józsefvárosig. Dec. 20. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Szegedről d. u. 1 órakor, érkezik Temesvár-Józsefvárosra d. u. 4 óra 24 p.

Hatvantól Miskolcz személy p. u.-ig. Dec. hó 23. és 24-én külön személyszállító tehervonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Hatvanból d. u. 4 óra 40 perckor, érkezik Miskolcz személy p. u.-ra éjjel 10 óra 26 p.

Losonctól Zólyomig. Dec. hó 23. és 24-én személyszállító tehervonat közlekedik II. és III. o. kocsikkal. Indul Losonczról d. u. 1 óra 10 p.-kor, érkezik Zólyomban d. u. 3 óra 27 perckor.

Feledtől Fülekig. Dec. 23. és 24-én személyszállító tehervonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Feledről éjjel 3 óra 4 perckor, érkezik Fülelre reggel 4 óra 40 perckor.

Sopron Gy. S. R. V.-tól Kőszegig. Dec. 24-én külön személyvonat közlekedik III. oszt. kocsikkal. Indul Sopron Gy. s. e. v.-tól este 7 óra 50 p.-kor, érkezik Kőszegre éjjel 11 óra 27 p.-kor.

A felsorolt külön vonatok részletes menetrendjéről a kiadott külön fali hirdetmény nyújt bővebb felvilágosítást.